

Praktyka
przeprowadzania badań
społecznych w Polsce
wśród g/Głuchych i
słabosłyszących a
badania korpusowe
PJM

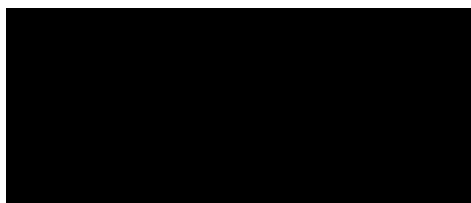
*Uniwersytet Karola
w Pradze*

Praga
Październik 2017

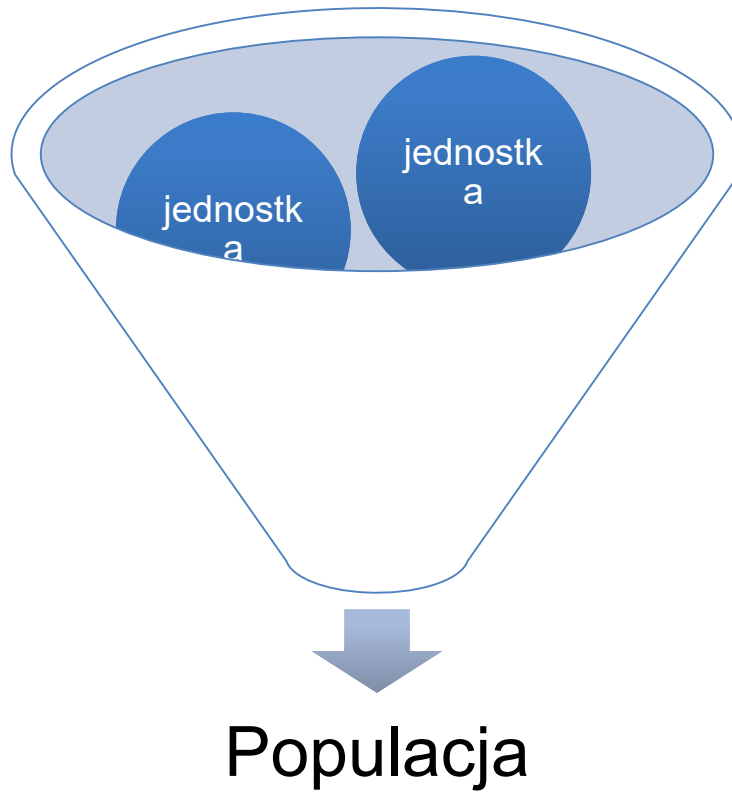

Małgorzata Talipska, Monika Lament
Pracownia Lingwistyki Migowej
Uniwersytet Warszawski

- + Wystarczy źle dobrana metodologia i wyniki badań obarczają całą populację

Błąd indywidualizmu

+ Jest wiele narzędzi badawczych. Ale czy są one odpowiednie dla g/Głuchych?

Narzędzia
badawcze
(wybrane)

Scenariusz
wywiadu
pogłębionego (IDI)

Kwestionariusz
(Ilościowe)

CAPI

Jestem studentką Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie na kierunku Pedagogika Specjalna ze specjalizacją Surdopedagogika. Obecnie piszę pracę licencjacką dotyczącą życia zawodowego osób z wadami słuchu. Bardzo proszę o szczerze odpowiedzi na poniższe pytania. Badanie to jest anonimowe i wykorzystane zostanie tylko do celów naukowych.

Z góry dziękuję za poświęcony czas.

Pytania Ogólne:

1. Płeć

Można udzielić jednej odpowiedzi.

- Kobieta
 Mężczyzna

2. Wiek

Można udzielić jednej odpowiedzi.

- 18-25
 26-30
 30-35
 35-40
 40+

15. Czy uważa Pan/Pani że osoby niesłyszące są mniej wykwalifikowane do pracy niż osoby słyszące?

Można udzielić jednej odpowiedzi.

- Tak
 Nie
 Nie mam zdania

16. Czy Pani/Pana zdaniem ubytek słuchu ma wpływ na Pani/Pana życie zawodowe?

Można udzielić jednej odpowiedzi.

- Tak
 Nie
 Nie mam zdania

17. Czy ewentualny wpływ jest pozytywny, czy negatywny?

Proszę o udzielenie odpowiedzi tylko w przypadku udzielenia odpowiedzi "Tak" na poprzednie pytanie.

Można udzielić jednej odpowiedzi.

- Pozytywny
 Negatywny

18. Czy w porównaniu z osobami słyszącymi ma Pan/Pani taką samą możliwość na rozwój zawodowy?

Można udzielić jednej odpowiedzi.

- Tak
 Nie

+W pokazanych wyżej zdjęciach przedstawiłam wybrane sposoby przeprowadzania badań. Ale czy są one odpowiednie dla g/Głuchych?

Dla części owszem, pod warunkiem, że znają język polski, ale nie zawsze. A co z resztą?

+ W swoich badaniach na temat aspektu społecznego i etnicznego Głuchych kierowałam się dostępnością swoich narzędzi badawczych nie tylko dla użytkowników polskiego języka migowego, ale też dla niesłyszących użytkowników polszczyzny, którzy nie znali PJM.

Zastosowaną techniką był indywidualny wywiad pogłębiony.

Pytałam badanych, dlaczego wybrali daną wersję językową (badani mieli swobodny wybór wersji językowej).

”..bo to jest mój język, w tym języku mogę przekazać więcej informacji niż pisząc po polsku. Jak bym pisał, to by było mniej informacji, a migając będzie jej więcej. W moim języku mogę przekazać wszystko, a jak chcę coś powiedzieć za pomocą pisma, to mam uczucie takiego braku, a migając mogę wszystko to jest mój język.... Czuje się swobodniej, że mogę wyrazić siebie, a w piśmie mam trochę blokadę, bo to nie jest mój język (...) teraz jak piszę, to jeszcze pilnuję reguł gramatycznych, czy to co napiszę pasuje, czy wpisałem dobre końcówki. Pilnuję cały czas. Nie czuję swobody. I nie czuje żeby to był mój język.“

Wypowiedź w PJM

Komunikacja w PJM, przykład badań korpusowych

Źródło: <https://www.flickr.com/photos/83930942@N07/7685912608/>

Źródło- materiały własne

„wybrałem tą formę, [komunikacji z badaczem przez laptopa] gdyż moim pierwszym językiem był polski a dopiero później migowy. W języku polskim posługuję się od 2 roku życia wszędzie w domu, czy w mieście, bo zawsze ten korzystam, a migowy tylko w środowisku głuchych, dla części zaś podstawowym środkiem komunikacji jest język polski”

Komunikacja w języku polskim (pisemnym) - dialog pomiędzy badaczem a uczestnikiem następuje poprzez czat.

IDI

Jak dotrzeć do jednostek analizy jakimi są osoby g/Głuche jako jednostki indywidualne, jak i grupa społeczna w obszarze społeczności Głuchych, tak aby potencjalne wyniki badań odzwierciedlały stan faktyczny? Czy obecnie stosowane narzędzia badawcze są skuteczne?

+Ponieważ obecnie w badaniach (jakichkolwiek np. społecznych) przeprowadzanych spośród Głuchych użytkowników polskiego języka migowego jest PROBLEM Ów problem odnosi się do metodologii badawczej, której treści są niedostępne użytkownikom PJM.

Co jest takiego przydatnego w korpusie PJM? Co mogliby wykorzystać badacze społeczności?

+ Ponieważ korpus PJM powstaje w inny sposób niż korpus języka polskiego, a więc nie z wypowiedzi np. z gazet, możemy „sterować” jakie informacje chcemy otrzymać.

+ Część zadań elicytacyjnych sprawia, że otrzymujemy informacje nie tylko ciekawe z punktu lingwistycznego, ale także z punktu widzenia badań społecznych. Dzieje się tak dlatego, że poprzez inspirowaną dyskusję badani opowiadają o swoim życiu, pracy czy poglądach.

Przykład takiego zadania to opowiadanie i dyskutowanie z drugim informatorem na wybrane tematy:

- Małżeństwo (głuchy-słyszący)
- Problemy Głuchych
- Tłumacze języka migowego – Twoje doświadczenia
- Implanty ślimakowe
- Kontakty głuchych ze słyszącymi
- PJM a SJM

To był tylko przykład. Badani przez 4 do 8 godzin rozmawiają ze sobą, nawiązują jakąś relację, dzięki której wymieniają się różnymi informacjami.

Jest to dobre źródło danych ilościowych, np. w badaniach społecznych.

W ankietach w języku polskim (niektórzy) użytkownicy PJM nie byliby w stanie stworzyć rozbudowanej wypowiedzi uzasadniającej jakiś problem, np. w pytaniu „Czy chciałbyś mieć głuchego małżonka czy słyszącego uzasadnij swoje zdanie”

Badania korpusowe PJM są jak na razie jednymi przeprowadzonymi na taką skalę wiarygodnymi badaniami przeprowadzonymi wśród polskiej społeczności Głuchych. To dlatego, że są one dostępne użytkownikom PJM, którzy nie znają języka polskiego.

POCZĄTEK PLM -> 2010 rok -> początek nagrań korpusowych

Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (projekty o numerach 1/2009 F1/09/P/2013 w ramach programu FOCUS)

Narodowego Centrum Nauki (projekt o numerze 2011/01/M/HS2/03661 w ramach programu HARMONIA).

NPRH: Wielopoziomowa anotacja lingwistyczna korpusu polskiego języka migowego (PJM)

- Wiek „utruty” słucho

+ - Język, wiek i sposób nabycia.

Sytuacja rodzinna (sytuacja Idealna- rodzice niesłyszący)

- Miejsce wychowania się, obecnego zamieszkiwania.

- Ukończone szkoły

Nabor uczestników do Korpusu PJM

Komunikacja w PJM, przykład badań korpusowych

Diada

Źródło: <https://www.flickr.com/photos/83930942@N07/7685912608/>

- Wstawianie glos
- Sprawdzanie anotacji
- + • Tłumaczenie
 - CLU
 - Sprawdzanie tłumaczenia
 - Sprawdzanie polszczyzny
 - PoS
 - Neg
 - Inne tagi w zależności od bieżących potrzeb

1-6 from K03AF01-21

00:01:41:17 MI →M >|< + -

⏪ ⏩

⏴ ⏵

⏶ ⏷

Timecodes	glosa	glosa_d...	Pos	Pos...	CLU	CLU_arg	CLU_ar...	CA	^	NMNS_HEAD	HSH_f...	CLU_macro_roles	NEG_MAN	CLU_h2	CLU_semantic_r...	CLU_s...	CLU_...
00:01:27:09 00:01:28:09	WIĘCEJ 1.1 P:E:L:E		ADV		CLU	non-A											
00:01:28:09 00:01:29:10	REKLAMA P:Z:L:Z		NorV			V						V_PROCESS			V_ACTION		
00:01:29:10 00:01:29:24	I. P:l:L:Ø		CON		CLU?	non-A											
00:01:29:24 00:01:30:09	TAK-SAMO/TEZ/RÓWNIEM 1.1 P:Z:L:Z		CON			non-A											
00:01:30:09 00:01:31:12	PROTEST 1.1 P:C:L:C		NorV			dwuznaczy (2											
00:01:31:12 00:01:31:18	ABY 1.2 P:A:L:Ø		CON		CLU	non-A											
00:01:31:18 00:01:31:24	NIE 2.2 P:N:L:Ø		NEG			non-A				hsh_NEG			NIE P:N				
00:01:31:24 00:01:32:05	NIE*BYŁO 1.1 P:Z:L:Z		PAST			V1				hsh_NEG		V_ASPECT	V_neg		V_ANTERIOR		
00:01:32:05 00:01:33:02	ZLIKWIDOWAĆ 1.4 P:Z:L:B (LIKWIDACJA)		NorV			V2						V_PROCESS			V_ACTION		
00:01:33:02 00:01:35:06																	
00:01:35:06 00:01:36:09	RODZINA 1.5 P:3:L:3	IRODZINA	N	N	CLU	A						UNDERGOER (doznający)			PATIENT		
00:01:36:09 00:01:36:19	DZIECI 1.1 P:B:L:Ø		N														
00:01:36:19 00:01:37:07	RODZINA 1.5 P:3:L:3		N														
00:01:37:07 00:01:38:04	§:KL: CC (OSOBA+DOŁĄCZYĆ)		VCL			V						V_PROCESS			V_ACTION		
00:01:38:04 00:01:38:12	NIE 2.2 P:N:L:Ø		NEG		CLU_frag					hsh_NEG			NIE P:N				
00:01:38:12 00:01:38:18	TYLKO 1.2 P:B:L:B		ADV							hsh_SPR_a			OTH_POS				
00:01:38:18 00:01:39:02	PRACA/PRACOWAĆ/PRACOWNIK 1.1 P:A:L:A (BEZ OBRÓT)		N							hsh_SPR_a			V				
00:01:39:02 00:01:39:14	PLUS 1.1 P:Z:L:Z		N		CLU	non-A											
00:01:39:14 00:01:40:06	RODZINA 1.5 P:3:L:3		N			A						UNDERGOER (doznający)			PATIENT		
00:01:40:06 00:01:41:17	§:KL: CC (OSOBA+DOŁĄCZYĆ)		VCL			V						V_PROCESS			V_ACTION		
00:01:41:17 00:01:42:01	DZIECI 1.1 P:B:L:Ø		N		CLU	A1						UNDERGOER (doznający)			PATIENT		
00:01:42:01 00:01:42:09	W-TYM 1.2 P:E:L:E		PREP			non-A											
00:01:42:09 00:01:43:00	UMYSŁOWY 1 P:B:L:Ø		N			non-A											
00:01:43:00 00:01:43:20	§:KL: B+B (KULA/AUTYZM/AKWARIUM/MISKA/DONICZKA)		N			non-A											
00:01:43:20 00:01:44:10	TAK-SAMO/TEZ/RÓWNIEM 1.1 P:Z:L:Z		CON			non-A											
00:01:44:10 00:01:45:03	WARTO 1.2 P:5:L:Ø		V			V											
00:01:45:03 00:01:45:19	CIĄGNAĆ 1.2 P:AX:L:Ø		Vdir			V						V_PROCESS			V_ACTION		
00:01:45:19 00:01:47:14	GRUPA 1.3 P:5:L:5 (RAZEM)		CL			A2									GOAL		
00:01:47:14 00:01:53:20																	
00:01:53:20 00:01:54:16	NA-PRZYKŁAD 1.1 P:B:L:Ø		CON		CLU_frag												
00:01:54:16 00:02:02:02																	
00:02:02:02 00:02:03:05	&																
00:02:03:05 00:02:57:14																	

Segment Name: 1-6

Theme: []

Transcript: K03AF01-21

M U

Ilość głoś

Ilość leksemów

+ Ilość informatorów

Wiek najmłodszego informatora

Wiek najstarszego informatora

Zespół anotatorów i inne osoby związane z korpusem

Dziękujemy za uwagę!

Zapraszamy do kontaktu...

malgorzata.talipska@student.uw.edu.pl

m.lament.ml@gmail.com